

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1984

Vyhlásené: 04.04.1984 Časová verzia predpisu účinná od: 26.04.1991 do: 30.04.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

33

VYHLÁŠKA

Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí

z 27. februára 1984

o cestovných náhradách

Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí ustanovuje podľa § 43 ods. 1 zákona č. 133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Českej socialistickej republiky, Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a Ústrednou radou odborov:

ČASŤ I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Touto vyhláškou sa upravujú náhrady cestovných, sťahovacích a iných výdavkov a niektoré ďalšie náhrady pri tuzemských pracovných cestách, pri preložení na pracovisko v inej obci, pri prijatí, pri niektorých prácach vyplývajúcich z osobitnej povahy povolania a v ďalších prípadoch uvedených vo vyhláške.

(2) Vyhláška sa vzťahuje

- a) na pracovníkov v pracovnom (učebnom) pomere,
- b) na členov výrobných družstiev a členov jednotných roľníckych družstiev,
- c) na pracovníkov činných na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak sa poskytovanie náhrad medzi organizáciou a pracovníkom dohodne alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy,
- d) na príslušníkov ozbrojených síl z povolania pridelených k civilným orgánom a organizáciám, ak ide o ich úkony v záujme týchto orgánov a organizácií,
- e) na osoby, o ktorých to ustanovujú osobitné predpisy.

§ 2

(1) Výdavkami podľa tejto vyhlášky sa rozumie rozdiel medzi pravidelnými výdavkami pracovníka a nevyhnutnými vyššími výdavkami, ktoré pracovníkovi vznikajú v súvislosti s úkonmi uvedenými v § 1 ods.1.

(2) Pravidelným pracoviskom (pracoviskami) pracovníka je na účely tejto vyhlášky organizačná jednotka (jednotky) organizácie (závod, prevádzka a pod.) dohodnutá ako miesto výkonu práce v pracovnej zmluve, prípadne inak určená organizáciou. Ak sa ako miesto výkonu práce dohodne celá obec a organizácia neurčí niektorú organizačnú jednotku (jednotky) v obci, sú pravidelnými

pracoviskami všetky organizačné jednotky v obci. Ak sa ako miesto výkonu práce dohodne územie širšie ako jedna obec, sú pravidelnými pracoviskami všetky organizačné jednotky v obci sídla organizácie, pokiaľ organizácia neurčí ako pravidelné pracovisko určitú organizačnú jednotku (jednotky). Ak sa ako miesto výkonu práce dohodne územie širšie ako jeden kraj, môže organizácia pracovníkovi určiť ako pravidelné pracovisko aj jeho bydlisko v obci pobytu, aj keď v tejto obci organizácia nemá organizačnú jednotku.

(3) Prechodným pracoviskom sa rozumie miesto mimo pravidelného pracoviska, na ktorom plní pracovník pracovné úlohy pri pracovnej ceste.

(4) Obcou pobytu sa rozumie obec, v ktorej je pracovník hlásený na trvalý pobyt.¹⁾ Inú obec môže organizácia určiť za obec pobytu pracovníka na jeho žiadosť, ak pracovník v nej býva; tým sa rozumie, že je v nej vlastníkom alebo užívateľom bytu, za ktorý mu vznikajú výdavky, alebo v nej žije v spoločnej domácnosti vlastníka (užívateľa) bytu. Ak organizácia zistí, že pracovník v obci pobytu nebýva alebo nemá iný závažný dôvod, aby do tejto obce dochádzal, môže mu na účely tejto vyhlášky určiť za obec pobytu tú obec, v ktorej sa pracovník skutočne zdržiava, ak je to pre ňu hospodárnejšie.

(5) Obcou pravidelného i prechodného pracoviska a obcou pobytu sa rozumie katastrálne územie obce (mesta, strediskovej obce), prípadne všetky katastrálne územia (územno-technické jednotky), ktoré územie obce vyplňajú.²⁾

(6) Organizácia aj pracovníci sú povinní postupovať pri vykonávaní vyhlášky s najväčšou úspornosťou; pri všetkých opatreniach, ktorých dôsledkom je výplata náhrad, vopred uvážia, či sú nevyhnutne potrebné a či sledovaný účel nemožno dosiahnuť úspornejšie iným vhodným spôsobom.

§ 2a

Na účely tejto vyhlášky sa u cudzincov za obec pobytu podľa § 2 ods. 4 považuje

- a) obec na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, v ktorej je cudzinec hlásený na trvalý alebo prechodný pobyt,^{2a)} alebo
- b) obec pravidelného pracoviska (§ 2 ods. 2) u cudzincov, ktorí na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky nie sú hlásení na trvalý alebo prechodný pobyt.

ČASŤ II

NÁHRADY PRI PRACOVNÝCH CESTÁCH

§ 3

Podmienky pracovnej cesty

(1) Pracovnú cestu pracovník vykonáva iba na základe predchádzajúceho rozhodnutia organizácie, ktorá pritom určí jej východisko, miesto ukončenia, čas trvania a spôsob dopravy, prípadne jej ďalšie podmienky. Organizácia môže po dohode s príslušnými odborovými orgánmi písomne určiť, v ktorých celkom výnimočných prípadoch nie je na pracovnú cestu potrebný predchádzajúci súhlas organizácie.

(2) Pre určenie začiatku a konca pracovnej cesty vykonávanej verejným hromadným dopravným prostriedkom je rozhodujúci čas odchodu (prípadne obsadenie miesta) a čas príchodu určený cestovným (prepravným) poriadkom verejného hromadného dopravného prostriedku (s výnimkou miestneho dopravného prostriedku), ktorý pracovník použije na prekonanie vzdialenosti medzi obcou, ktorá bola určená ako východisko cesty, a obcou prechodného pracoviska a medzi obcou prechodného pracoviska a miestom ukončenia cesty. Pri použití lietadla je rozhodujúci cestovným poriadkom určený, prípadne skutočný čas odchodu autobusu z východiskového miesta dopravy cestujúcich na letisko a skutočný čas jeho príchodu na toto východiskové miesto.

(3) V odôvodnených prípadoch organizácia určí začiatok a koniec pracovnej cesty odchylne s prihliadnutím na podmienky dopravy, najmä započíta čas strávený cestou k určenému dopravnému prostriedku a späť, pokiaľ je aspoň o 30 minút dlhší, ako je pracovná cesta z bydliska na pravidelné pracovisko, a prihliadne na meškanie verejného dopravného prostriedku pri spiatočnej ceste. Organizácia však nesmie paušálne pripočítavať určitý čas pred odchodom verejného hromadného dopravného prostriedku alebo po jeho príchode.

(4) Pri použití iného než verejného hromadného dopravného prostriedku je pre určenie začiatku a konca pracovnej cesty rozhodujúci určený čas jeho odchodu z východiska cesty a skutočný čas jeho príchodu na miesto ukončenia cesty. V ostatných prípadoch je rozhodujúci čas skutočne strávený na pracovnej ceste.

(5) Ak má pracovník na základe dohody o vykonaní práce uskutočniť pracovnú úlohu v mieste mimo obce pobytu, môže s ním organizácia v dohode dojednať, že mu poskytne náhrady ako pri pracovnej ceste. V dohode o pracovnej činnosti môže organizácia dojednať poskytovanie náhrad ako pri pracovných cestách, ak pracovníkovi určí pravidelné pracovisko.

§ 4 Druhy náhrad

(1) Pri pracovnej ceste, na ktorú organizácia vyšle pracovníka plniť pracovné úlohy na prechodné pracovisko mimo obce pravidelného pracoviska a mimo obce pobytu, poskytne organizácia pracovníkovi

- a) náhradu cestovných výdavkov,
- b) náhrady za čas strávený na ceste,
- c) stravné,
- d) nocľážné,
- e) náhrady nevyhnutných vedľajších výdavkov.

(2) Pri pracovnej ceste, na ktorú organizácia vyšle pracovníka plniť pracovné úlohy na prechodné pracovisko v obci pravidelného pracoviska alebo v obci pobytu, alebo pri ceste z pravidelného pracoviska na iné pravidelné pracovisko v tej istej obci poskytne organizácia pracovníkovi iba

- a) náhradu cestovných výdavkov,
- b) náhradu mzdy za čas strávený na ceste v pracovnom čase,
- c) náhrady nevyhnutných vedľajších výdavkov.

(3) Ak je pracovník, ktorého obec pravidelného pracoviska nie je zhodná s obcou pobytu, vyslaný na pracovnú cestu z obce pravidelného pracoviska do obce pobytu alebo ak je mimoriadne povolaný z obce pobytu do obce pravidelného pracoviska, pričom mu vzniknú vyššie výdavky, poskytne mu organizácia popri náhradách uvedených v odseku 2

- a) náhradu za stratu času,
- b) stravné za čas prekonania vzdialenosti medzi uvedenými obcami, ak tento čas trvá aspoň 6 hodín.

§ 5 Náhrada cestovných výdavkov

(1) Pracovníkovi patrí náhrada cestovných výdavkov za cestu medzi obcou východiska cesty, obcou (obcami) prechodného pracoviska a obcou miesta ukončenia cesty. Ak si pracovník nemohol

obstarať ubytovanie v obci prechodného pracoviska, uhrádza mu organizácia aj preukázané cestovné výdavky za cestu do miesta ubytovania a späť. Cestovnými výdavkami sú výdavky za cestovný lístok (cestovné), letenku, miestenku, za použitie lôžkového alebo ležadlového vozňa a za použitie nájomného auta. Pri ceste vlakom do vzdialenosti nad 200 km jedným smerom uhrádza sa cestovné za prvú vozňovú triedu; inak sa cestovné uhrádza iba za druhú vozňovú triedu.

(2) Organizácia poskytne náhradu podľa odseku 1, ak pracovník cestovné výdavky preukáže (cestovným lístkom, letenkou, miestenkou a pod.). Pracovník je povinný využiť možnosť zliav cestovného, ak je to účelné, s výnimkou cestovných výhod, ktoré mu patria ako rodinnému príslušníkovi pracovníka odvetvia dopravy.

(3) Pri strate dokladu o cestovných výdavkoch výnimočne možno tieto výdavky preukázať písomným vyhlásením pracovníka vyslaného na pracovnú cestu, ktoré potvrdí pracovník, ktorý dal príkaz vykonať pracovnú cestu, a prípadne spoluúčastník cesty.

(4) Ak pracovník pri pracovnej ceste použije z vážnych dôvodov iný verejný hromadný dopravný prostriedok, než ktorý mu organizácia určila (§ 3 ods. 1), poskytne mu náhradu preukázaných cestovných výdavkov s výnimkou výdavkov za letenku; inak mu poskytne náhradu vo výške cestovného za určený verejný hromadný dopravný prostriedok za predpokladu, že preukáže výdavky za použitý dopravný prostriedok.

(5) Podmienky používania vlastných cestných motorových vozidiel a iných vlastných dopravných prostriedkov a služobných vozidiel zverených pracovníkom do osobnej starostlivosti pri pracovných cestách a náhrady zaň ustanovujú osobitné predpisy.³⁾

(6) Organizácia pracovníkovi uhrádza aj cestovné výdavky za dopravu v obci východiska a miesta ukončenia cesty a v obci prechodného pracoviska (ubytovania). Výdavky za použitie iných než miestnych hromadných dopravných prostriedkov je pracovník povinný preukázať.

§ 6

Náhrady za čas strávený na ceste

(1) Pokiaľ čas strávený na pracovnej ceste inak ako plnením pracovných úloh spadá do pracovného času vyplývajúceho z určeného rozvrhu pracovných smien pracovníka (ďalej len „pracovný čas“), považuje sa za čas zameškaný pre prekážky v práci na strane organizácie. Za tento čas patrí pracovníkovi odmieňanému podľa mzdových predpisov hodinovou mzdovou tarifou náhrada mzdy vo výške priemerného hodinového zárobku bez mzdy za nadčasovú prácu; pracovníkovi odmieňanému mesačnou mzdou náhrada mzdy vo výške pomernej časti jeho základnej mesačnej mzdy.

(2) Za čas strávený na pracovnej ceste prekonaním vzdialenosti medzi obcou východiska cesty, obcou (obcami) prechodného pracoviska (ubytovania) a obcou miesta ukončenia cesty mimo pracovného času patrí pracovníkovi náhrada za stratu času, ktorá je za každú celú hodinu

a) v čase od 6. do 22. hodiny v pracovných dňoch 2 Kčs a v dňoch pracovného pokoja 3 Kčs,

b) v noci, t. j. v čase od 22. hodiny do 6. hodiny, 3 Kčs, ak pracovník nepoužije lôžkový alebo ležadlový vozeň.

Zlomky hodín sa nesčítajú. Ak čas celej hodiny cesty spadá do časov, pre ktoré sú ustanovené rozdielne sadzby náhrady, poskytne sa vyššia sadzba.

(3) Náhrada podľa odseku 2 nepatrí, ak pracovníkovi patrí za tento čas mzda za výkon práce; toto ustanovenie sa nevzťahuje na pracovníkov, ktorým organizácia poskytuje podľa osobitného predpisu odmeny za vedenie vozidla v súvislosti s výkonom povolania.⁴⁾

(4) S pracovníkom činným na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru³⁾ možno v tejto dohode dojednať poskytovanie náhrady odmeny (odsek 1) a náhrady za stratu času (odsek 2), ak organizácia s pracovníkom v dohode dojedná rozvrhnutie času výkonu práce (začiatok a koniec).

§ 7 **Stravné**

(1) Za každý celý kalendárny deň pracovnej cesty patrí pracovníkovi stravné vo výške 40 Kčs.

(2) Pri pracovnej ceste, ktorá netrvá celý kalendárny deň, patrí pracovníkovi stravné vo výške 16 Kčs, ak pracovná cesta trvá 6 až 12 hodín,

25 Kčs, ak pracovná cesta trvá viac ako 12 hodín.

(3) Za deň, keď sa nastúpila pracovná cesta, ktorá spadá do dvoch alebo viacerých kalendárnych dní, a za deň, keď sa ukončila, patrí pracovníkovi stravné podľa odseku 2. Ak bolo treba takú pracovnú cestu nastúpiť pred 6. hodinou alebo ju ukončiť po 20. hodine, patrí pracovníkovi za deň nástupu alebo ukončenia cesty stravné podľa odseku 1.

(4) Pri pracovnej ceste, ktorá spadá do dvoch kalendárnych dní, sa upustí od oddeleného počítania stravného za jednotlivé dni, ak to je pre pracovníka výhodnejšie. Pri niekoľkých pracovných cestách vykonávaných v jednom kalendárnom dni sa stravné poskytuje za každú cenu samostatne.

(5) Stravné nepatrí, ak organizácia pracovníkovi na pracovnej ceste zabezpečí bezplatné stravovanie. Náklad na stravu, ktorú organizácia pracovníkovi bezplatne zabezpečí, nesmie presiahnuť sumu stravného. Ak organizácia zabezpečí iba časť celodenného stravovania, je povinná stravné krátiť pri troch denných jedlách za raňajky o 9 Kčs, za obed o 16 Kčs a za večeru o 15 Kčs; pri inom počte jedál sa stravné primerane kráti. Ak organizácia zabezpečí bezplatné stravovanie v stravovacom zariadení, ktoré nie je verejným stravovacím zariadením, nesmie hodnota potravín spotrebovaných na prípravu jedál a nápojov prekročiť 65 % súm uvedených v predchádzajúcich vetách; v odôvodnených prípadoch výnimku môže povoliť orgán nadriadený organizácii. Ak bezplatné stravovanie zabezpečí iná organizácia, nesmie organizácia za vyslaného pracovníka uhrádzať (v účastníckom poplatku) inej organizácii za poskytnutú stravu viac, ako sú sumy stravného podľa predchádzajúcich ustanovení.

(6) Príslušný ústredný orgán môže pre dôležité akcie medzinárodného významu (napr. vedecké sympóziá, semináre a pod.) spojené s účasťou značného počtu (podielu) zahraničných predstaviteľov výnimočne povoliť, aby sa pri spoločnom stravovaní účastníkov zabezpečilo bezplatné stravovanie vo vyššej sume, ako sa ustanovuje v predchádzajúcich ustanoveniach, najviac však 65 Kčs na osobu pri celodennom stravovaní.

(7) Predchádzajúcimi ustanoveniami nie sú dotknuté predpisy pre hospodárenie s prostriedkami na pohostenie a dary.

§ 8 **Nocľážné**

(1) Za každú noc, ktorú pracovník strávi na pracovnej ceste, patrí mu nocľážné vo výške 20 Kčs, ak mu organizácia nezabezpečí bezplatné ubytovanie alebo ak pracovník nepoužije lôžkový alebo ležadlový vozeň.

(2) Pracovníkom vykonávajúcim montážne práce na staveniskách a pracovníkom na pracoviskách obdobného charakteru, ktoré určí organizácia po dohode s odborovým orgánom, zabezpečí organizácia zásadne bezplatné ubytovanie spravidla v závodných zariadeniach; v tomto prípade nocľážne pracovníkom nepatrí. Náklady organizácie na bezplatné ubytovanie pracovníka môžu byť najviac 20 Kčs denne; výnimku môže v odôvodnených prípadoch povoliť príslušný ústredný orgán.

(3) Ak organizácia nezabezpečí bezplatné ubytovanie podľa odseku 2 alebo ak ho pracovník z vážnych dôvodov odmietne použiť, poskytne mu organizácia nocľážne vo výške 12 Kčs za každú noc. Vážnym dôvodom odmietnutia bezplatného ubytovania je najmä skutočnosť, že ubytovňa nezodpovedá predpisom o hygienických požiadavkách na zriaďovanie a prevádzku hromadných ubytovní,⁶⁾ prípadne iným normám.

(4) Ak je výdavok za ubytovanie vyšší ako ustanovené nocľážne, uhradza sa pracovníkovi v preukázanej výške namiesto nocľážneho. Ubytovacie zariadenie nesmie viazať ubytovanie tuzemských hostí pri pracovných cestách na povinný odber raňajok a zahŕňať ich cenu do ceny za ubytovanie. Pokiaľ pracovník prijme v ubytovacom zariadení raňajky, uhradí mu organizácia iba výdavok za ubytovanie bez ceny raňajok.

(5) Ak pracovník cestuje v noci a nepoužije lôžkový alebo ležadlový vozeň, patrí mu popri náhrade za stratu času nocľážne alebo náhrada výdavku za ubytovanie iba vtedy, ak je nutený sa tej istej noci ubytovať pre včasný príchod alebo neskorý odchod.

§ 9

Náhrady nevyhnutných vedľajších výdavkov

Iné výdavky, ktoré pracovníkovi vznikajú popri výdavkoch za dopravu, za stravovanie a ubytovanie a ktoré pracovník musí nevyhnutne vynaložiť v súvislosti s plnením pracovných úloh na pracovnej ceste, organizácia mu uhradza v preukázanej výške ako nevyhnutné vedľajšie výdavky (napr. poplatky za dopravu a úschovu nevyhnutných osobných a služobných batožín, pracovných pomôcok a náradia, za parkovanie vozidiel, za telefón, za kúpeľňu). Ako nevyhnutné vedľajšie výdavky sa neuhrádzajú výdavky za pranie bielizne, čistenie šiat a obuvi, poplatky za súkromné telefonické hovory a pod.

§ 10

Ustanovenia tejto časti sa nevzťahujú na cesty uskutočňované pri výkone niektorých prác vyplývajúcich z osobitnej povahy povolania, ak za ne pracovníkom patria náhrady podľa časti IV.

ČASŤ III

NÁHRADY PRI PRELOŽENÍ NA PRACOVISKO V INEJ OBCE A PRI PRIJATÍ

§ 11

Náhrady podľa tejto časti sa poskytujú pracovníkovi, ktorý bol v záujme organizácie preložený na pracovisko mimo obce pravidelného pracoviska a obce pobytu, a pracovníkovi, ktorý bol takto preložený na vlastnú žiadosť, pretože podľa lekárskeho posudku nie je vhodné, aby ďalej pracoval na doterajšom pracovisku (ďalej len „obec preloženia“).

§ 12

Za dni cesty do obce preloženia pri nástupe do práce a za dni cesty späť po skončení preloženia patria preloženému pracovníkovi (ženatému aj slobodnému) náhrady ako pri pracovnej ceste.

Náhrady pri preložení bez časového obmedzenia

§ 13

Odlučné

(1) Ženatému pracovníkovi, ktorý v dôsledku preloženia žije odlúčené od svojej rodiny pre nedostatok primeraného bytu v obci preloženia, patrí na úhradu vyšších výdavkov za stravu a ubytovanie odlučné za podmienky, že od neho nemožno požadovať, aby denne dochádzal do obce preloženia, a ak preukáže, že urobil opatrenia, aby získal byt v tejto obci.

(2) Odlučné je prvé tri mesiace 45 Kčs, po troch mesiacoch 26 Kčs a po jednom roku 16 Kčs denne. Ak výdavky za ubytovanie v prvých 14 dňoch pobytu v obci preloženia sú vyššie ako 5 Kčs denne, uhradza sa pracovníkovi aj rozdiel medzi touto sumou a preukázaným výdavkom za ubytovanie.

(3) Organizácia môže pracovníkovi zabezpečiť bezplatné stravovanie a ubytovanie, a to predovšetkým v závodnom zariadení; v tomto prípade pracovníkovi odlučné nepatrí. Hodnota bezplatného stravovania môže predstavovať najviac sumy uvedené v odseku 2 znížené o 5 Kčs denne. Ak organizácia pracovníkovi zabezpečí len bezplatné stravovanie, patrí mu odlučné vo výške 5 Kčs denne, prípadne aj rozdiel podľa odseku 2 druhej vety. Ak mu organizácia zabezpečí len bezplatné ubytovanie, kráti sa odlučné o 5 Kčs denne; pre náklady organizácie na bezplatné ubytovanie pracovníka platia obdobne ustanovenia poslednej vety § 8 ods. 2.

(4) Organizácia pracovníkovi poskytuje odlučné najdlhšie dva roky včítane času, v ktorom mu zabezpečila bezplatné stravovanie a ubytovanie podľa predchádzajúceho odseku. Pri ďalšom preložení pracovníka do inej obce sa tento čas počíta znovu.

(5) Odlučné patrí pracovníkovi aj v prípade, že v obci preloženia sa prechodne zdržiava aj druhý manžel alebo iný rodinný príslušník. Odlučné nepatrí, ak druhý manžel má v tejto obci trvalý pobyt.

(6) Organizácia zastaví výplatu odlučného dňom presťahovania pracovníka do bytu v obci preloženia, najneskôr však do 30 dní po odovzdaní a prevzatí bytu, prípadne po jeho nadobudnutí a uvoľnení alebo dňom, keď pracovník odmietne prijať primeraný byt v obci preloženia.

§ 14

Odlučné pri pracovných cestách

Pracovníkovi, ktorý poberá odlučné a bol v tom čase vyslaný na pracovnú cestu, poskytne organizácia stravné, ak to je pre pracovníka výhodnejšie, a ostatné náhrady patriace pri pracovnej ceste. Ak sa pracovníkovi poskytne stravné, patrí mu miesto odlučného iba náhrada preukázaného výdavku za ubytovanie v obci preloženia, po 14 dňoch pobytu v tejto obci však najviac 5 Kčs za jednu noc.

§ 15

Náhrady pri dennom návrate do obce pobytu

(1) Ženatému pracovníkovi, od ktorého možno požadovať, aby sa denne vracal z obce preloženia do obce pobytu, alebo ktorý sa do tejto obce skutočne denne vracia, poskytne organizácia miesto odlučného

a) náhradu preukázaného cestovného (pri ceste vlakom za druhú vozňovú triedu) za cesty z obce pobytu do obce preloženia a späť,

b) stravné v sume 11 Kčs, ak jeho neprítomnosť v bydlisku trvá aspoň 11 hodín; tento čas sa začína okamihom, keď pracovník musí najneskôr opustiť byt, a končí sa okamihom, keď sa môže do bytu najvčasnšie vrátiť.

(2) Súčet náhrad podľa odseku 1 nesmie presiahnuť príslušnú sumu odlučného.

(3) Organizácia sa s pracovníkom môže dohodnúť, ak je to pre ňu hospodárne, že pri dennom návrate do obce pobytu použije pracovník vlastné osobné vozidlo alebo iný vlastný dopravný prostriedok a že mu pritom poskytne náhradu vo výške cestovného, ktoré by mu patrilo pri použití verejného hromadného dopravného prostriedku podľa odseku 1 písm. a).

(4) Náhrady pri dennom návrate do obce pobytu patria iba pracovníkovi, ktorý by inak mal nárok na odlučné, keby nemal možnosť denne sa vracaf z obce preloženia do obce pobytu, a iba v čase, v ktorom by sa mu poskytovalo odlučné.

(5) Ak pracovník, ktorému sa poskytujú náhrady podľa predchádzajúcich ustanovení, je vyslaný na pracovnú cestu, poskytne mu organizácia stravné podľa § 7, ak to je preňho výhodnejšie, a ostatné náhrady patriace pri pracovnej ceste.

§ 16

Náhrada sťahovacích výdavkov

(1) Pri presťahovaní pracovníka (ženatého aj slobodného) v dôsledku preloženia organizácia mu poskytne

- a) preukázané cestovné výdavky za cestu pracovníka a jeho rodinných príslušníkov z doterajšej obce pobytu do novej obce pobytu ako pri pracovnej ceste,
- b) preukázané výdavky za prepravu bytového zariadenia, zvrškov a ostatných predmetov osobného vlastníctva pracovníka a jeho rodinných príslušníkov a za poistenie prepravovaných predmetov.

(2) Organizácia môže pracovníkovi poskytnúť aj úhradu preukázaných výdavkov za vymaľovanie a menšie úpravy nového bytu, najviac však do sumy 900 Kčs.

§ 17

Náhrady pri preložení na určitý čas

(1) Pri preložení pracovníka (ženatého aj slobodného) na určitý čas patria mu náhrady ako pri pracovnej ceste; ak toto preloženie trvá dlhšie ako jeden rok, patrí mu odlučné podľa § 13 a 14. Ak možno od pracovníka požadovať, aby sa denne vracal z obce preloženia do obce pobytu, alebo ak sa pracovník do obce pobytu skutočne denne vracia, patria mu len náhrady uvedené v § 15.

(2) Pri preložení na určitý čas netreba, aby pracovník urobil opatrenia na získanie bytu v obci preloženia.

§ 17a

Náhrady pri dočasnom pridelení na výkon práce v inej organizácii

Pracovníkovi dočasne pridelenému na výkon práce v inej organizácii^{5b)} patria náhrady podľa § 17.

§ 18

Náhrady pri prijatí

(1) Organizácia môže pracovníkovi, ktorého prijíma do pracovného pomeru, v odôvodnených prípadoch poskytnúť náhrady uvedené v § 12 až 15 a v § 16 ods. 1 alebo niektoré z nich pri splnení podmienok ustanovených v týchto ustanoveniach.

(2) Odôvodnenými prípadmi podľa predchádzajúceho odseku sa rozumie prijatie odborníkov alebo iných pracovníkov tých povolání, v ktorých ich má organizácia nedostatok.

(3) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nevzťahujú na pracovníkov prijímaných v náboře vykonávanom národnými výbormi.

§ 18a

Slobodnému pracovníkovi, ktorý bol v súvislosti s prestavbou organizačných štruktúr výrobnotechnickej, vedeckovýskumnej a obehovej základne národného hospodárstva na štátne podniky a zmenami v organizácii ústredných orgánov^{6a)} preložený v rámci organizácie alebo uvoľnený a prijatý do pracovného (členského) pomeru na neurčitú dobu inou organizáciou, môže organizácia poskytovať náhrady podľa § 12 až § 16 ods. 1 alebo niektoré z nich za rovnakých podmienok ako ženatému pracovníkovi.

ČASŤ IV

NÁHRADY PRI NIEKTORÝCH PRÁČACH VYPLÝVAJÚCICH Z OSOBITNEJ POVAHY POVOLANIA

§ 19

Náhrady pri prácach na staveniskách

(1) Pracovníkom organizácií stavebnej výroby, ktorým je pridelená práca na stavenisku, organizácia poskytne

- a) náhradu cestovných výdavkov (§ 20),
- b) paušálnu náhradu výdavkov za dopravu a stravovanie (§ 21),
- c) staveniskové odlučné a nocľazné (§ 22),
- d) náhradu sťahovacích výdavkov podľa § 16.

(2) Náhrady podľa odseku 1 nepatria pracovníkom organizácií stavebnej výroby, ktorí majú organizáciou určené pravidelné pracovisko mimo staveniska a z neho, prípadne z obce pobytu sú vysielaní na pracovné cesty na stavenisko, pracovníkom, ktorí sú vysielaní na montážne práce a ďalšie vybrané práce na stavenisku (§ 23), a ďalej vodičom cestných motorových vozidiel, závozníkom a posádkam mechanizmov na motorových podvozkoch, pokiaľ im nie je pridelená práca na stavenisku (§ 24).

(3) Pracovníkom investora a pracovníkom projektových organizácií, ktorí sú predelení na stavenisko, patria náhrady podľa tejto časti, iba ak sú dlhodobo poverení výkonom investorského alebo autorského dozoru na stavenisku; v ostatných prípadoch sa týmto pracovníkom poskytujú náhrady ako pri pracovných cestách.

(4) Staveniskom sa rozumie priestor určený plánom organizácie výstavby pre stavbu alebo súbor stavieb a pre zariadenie staveniska. Staveniskom je aj závod (stavebná správa), ak je umiestnený v priestore staveniska a zriadený len na čas realizácie stavby, prípadne súboru stavieb, ako aj pracovisko prechodných oblastných staveniskových základní. Staveniskom sa rozumie aj pracovisko, kde organizácia stavebnej výroby vykonáva stavebné opravné a udržiavacie práce.

(5) Organizáciami stavebnej výroby sa na účely tejto vyhlášky rozumejú dodávateľské stavebné organizácie zahrnuté v pláne stavebníctva podľa jednotných metodických pokynov vydaných Štátnou plánovacou komisiou a Federálnym ministerstvom financií.⁷⁾

(6) Pracovníkom stavebnej výroby v ostatných organizáciách sa poskytujú náhrady pri prácach na staveniskách, len pokiaľ to ustanovuje príslušný ústredný orgán po dohode s príslušným ministerstvom práce a sociálnych vecí a s príslušným ministerstvom stavebníctva.

§ 20

Náhrada cestovných výdavkov

(1) Náhrada cestovných výdavkov sa poskytuje pracovníkom, ktorí z obce pobytu denne dochádzajú do práce na stavenisko, ktoré je v inej obci a je vzdialené viac ako 10 km.

(2) Náhrada cestovných výdavkov sa poskytuje vo výške preukázaného cestovného za verejný hromadný dopravný prostriedok určený organizáciou s výnimkou miestnych dopravných prostriedkov v obci pobytu; pri ceste vlakom sa uhrádza cestovné za druhú vozňovú triedu.

(3) Ak pracovník vykonáva denne cestu na stavenisko so súhlasom organizácie inak než verejným hromadným dopravným prostriedkom, patrí mu za každý deň, keď príde do práce na stavenisko, pri vzdialenosti z obce pobytu na stavenisko väčšej ako 10 km až do 20 km 1 Kčs, pri vzdialenosti väčšej ako 20 km 2 Kčs.

(4) Ak do blízkosti staveniska nie je spojenie verejným hromadným dopravným prostriedkom a pracovník vykonáva na žiadosť organizácie cestu vlastným osobným vozidlom, poskytne mu organizácia náhrady ustanovené predpismi o náhradách za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách.³⁾

(5) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov platia aj pre dni cesty na prvý nástup práce na stavenisko a pre dni cesty do obce pobytu pri skočení pracovného pomeru, ako aj pre dni cesty, pri pridelení práce na inom pracovisku; v tomto prípade sa pracovníkovi poskytne aj náhrada preukázaných výdavkov za miestenku a za použitie lôžkového (ležadlového) vozňa a náhrada mzdy za čas strávený na ceste podľa § 6 ods. 1.

(6) Pracovník je povinný využívať možnosť poskytovaných zliav cestovného. Ak pracovník má možnosť využívať cestovné výhody poskytované mu ako pracovníkovi odvetvia dopravy alebo ak organizácia zabezpečuje jeho dopravu bezplatne, náhrady cestovných výdavkov mu nepatria.

(7) Ak je pracovníkovi pridelená práca na stavenisku na kratší čas ako 14 dní, patrí mu náhrada cestovného, aj keď je stavenisko vzdialené menej ako 10 km od obce pobytu.

(8) Ak pracovníci, ktorí poberajú odlučné, sú nútení ubytovať sa mimo staveniska pre nedostatok vhodného ubytovania na stavenisku, patria im náhrady cestovných výdavkov (včítane miestneho dopravného) za cestu z miesta ubytovania do práce na stavenisko a späť, i keď vzdialenosť miesta ubytovania od staveniska je menšia ako 10 km.

§ 21

Paušálna náhrada výdavkov za dopravu a stravovanie

(1) Pracovník (ženatý aj slobodný), ktorý pracuje na takom vzdialenom stavenisku, že čas strávený cestou z bydliska na stavenisko, ktoré je v inej obci, a späť je dlhší ako 3 hodiny, a napriek tomu sa denne vracia do obce pobytu, dostane za každý deň, keď príde do práce na stavenisko, paušálnu náhradu zvýšených výdavkov za stravovanie v sume 12 Kčs denne; ak organizácia pracovníkovi nezabezpečuje jeho dopravu bezplatne, postupuje sa podľa § 20.

(2) Pri posudzovaní času stráveného cestou vychádza organizácia z použitia časovo najvhodnejšieho a hospodárneho verejného hromadného dopravného prostriedku a z času cesty z bydliska na najbližšie miesto nástupu do tohto prostriedku a z miesta výstupu z neho pri ceste na

stavenisko a späť, ale nezahrňa doňho čas čakania na dopravný prostriedok pri nastúpení cesty na stavenisko alebo späť po skončení práce.

(3) Ak pracovník nepoužije verejný hromadný dopravný prostriedok, rozumie sa časom stráveným cestou čas, ktorý by pracovník na cestu potreboval, keby použil tento prostriedok čo najvhodnejšie.

(4) Ak pracovníkovi, ktorému sa inak poskytuje paušálna náhrada, súčasne patrí stravné z dôvodu vyslania na pracovnú cestu, nepatrí mu paušálna náhrada výdavkov za stravovanie. Pokiaľ sa za východisko pracovnej cesty neručila obec pobytu, patrí pracovníkovi náhrada cestovných výdavkov podľa § 20.

§ 22

Staveniskové odlučné a nocľažné

(1) Pracovník (ženatý aj slobodný), ktorý pracuje na takom vzdialenom stavenisku, že čas strávený cestou z obce pobytu (§ 2 ods. 3) na stavenisko, ktoré je v inej obci, a späť je dlhší ako 3 hodiny, a je ubytovaný v obci staveniska alebo v jej blízkom okolí a do obce pobytu sa denne nevracia, dostane staveniskové odlučné vo výške 40 Kčs denne. Čas strávený cestou na stavenisko a späť sa zisťuje podľa § 21 ods. 2.

(2) Staveniskové odlučné podľa odseku 1 dostanú aj ostatní pracovníci za dni, v ktorých sa ubytujú v obci staveniska alebo v jej blízkom okolí preto, že im organizácia nariadila prácu alebo pracovnú pohotovosť na stavenisku, pre ktorú sa v tieto dni do obce pobytu nemôžu vrátiť.

(3) Staveniskové odlučné sa poskytne pracovníkovi aj za dni cesty na jeho prvý nástup do práce na stavenisku a za dni cesty do obce pobytu pri skončení pracovného pomeru, ako aj za dni cesty pri pridelení práce na inom stavenisku (pracovisku), ak jeho neprítomnosť v bydlisku trvá v kalendárnom dni dlhšie ako 11 hodín a ak sa do bydliska nevracia.

(4) Ak pracovník na dni pracovného pokoja odíde do obce pobytu alebo ak to možno od neho požadovať, staveniskové odlučné mu za tieto dni nepatrí; patrí mu však náhrada vo výške cestovného za cestu do obce pobytu a späť, najviac však do úhrnu staveniskového odlučného za tieto dni, pokiaľ organizácia nezabezpečí dopravu bezplatne. Možnosť požadovať od pracovníka, aby odišiel na dni pracovného pokoja do obce pobytu, posudzuje organizácia individuálne. Na stavbách s päťdňovým pracovným týždňom môže požadovať, aby pracovník na dni pracovného pokoja odišiel do obce pobytu, keď po odpracovaní posledného pracovného dňa v týždni určeného rozvrhom pracovného času pracovník pri použití najvhodnejšieho dopravného spojenia dosiahne toho istého dňa obec pobytu.

(5) Ak pracovník, ktorému sa inak poskytuje staveniskové odlučné, je vyslaný na pracovnú cestu, poskytne mu organizácia odlučné namiesto stravného, ak to je pre pracovníka výhodnejšie.

(6) Pokiaľ ide o ubytovanie pracovníkov a nocľažné, postupuje organizácia podľa § 8 ods. 2 až 4. Ustanovenia § 13 ods. 5 a 6 platia obdobne.

§ 23

Montážne a ďalšie vybrané práce

(1) Pracovníkom organizácií stavebnej výroby, ktorí sú vysielaní na montážne práce na staveniskách, patria náhrady ako pri pracovných cestách (§ 3 až 9).

(2) Za montážne práce sa považujú:

a) strojové a elektromontážne práce na staveniskách vykonávané pracovníkmi strojárskych povolání, napr. montáž ocelových konštrukcií, vzduchotechniky, dopravných, oznamovacích a

zabezpečovacích zariadení na železničiach, montáž strojových častí staveniska, opravárske práce strojového zariadenia,

- b) kompletačné, inštalačné, dokončovacie a opravné stavebné práce na staveniskách vykonávané pracovníkmi stavebných povolání, najmä inštalatérske, izolátorske, maliarske, natieračské, nastreľovacie, sklenárske, pokrývačské, stavebnoklampiarske a stolárske, dlaždičské, sklobetonárske, terazzárske, ukladačské, obkladačské práce, elektromontážne a prevádzkovožamočnicke práce,
- c) stavebné práce vykonávané pracovníkmi špecializovaných tesárskych čiat,
- d) stavebné práce vykonávané pracovníkmi špecializovaných a komplexných čiat na stavbách, rekonštrukciách a opravách mostov.

(3) Organizácia po prerokovaní s príslušnými odborovými orgánmi môže určiť, pri ktorých zo stavebných prác ďalej uvedených a za akých podmienok sa pracovníkom poskytujú náhrady ako pri pracovných cestách; ide o tieto práce a pracovníkov:

- a) žiarotechnické práce, pri stavbe a opravách tovarenských komínov, chladiacich veží, pri údržbe a obnove historických objektov, pri poľnohospodárskych a lesníckotechnických melioráciách a lesných hospodárskych úpravách, pri znižovaní hladiny spodných vôd, pri injektážach, pri budovaní tesniacich clôn a pri špeciálnom zakladaní stavieb; studniarske práce, komplexné deštrukčné práce, zemevrtné práce včítane geologického prieskumu a geodetické práce,
- b) členov posádok, ťažkých stavebných strojov a stavebných vlakov,
- c) členov pracovných čiat zložených z pracovníkov vykonávajúcich montážne práce a z pracovníkov vykonávajúcich ostatné stavebné a iné práce (komplexných čiat) a špecializovaných čiat pri montáži železobetónových konštrukcií priemyselných, dopravných a poľnohospodárskych objektov, pri výstavbe a generálnych opravách železničného zvršku, ciest, tunelov a dialkových potrubí a pri stavbe železobetónových konštrukcií do posuvného debnenia,
- d) členov pohotovostných čiat na krátkodobé opravárske a údržbárske práce,
- e) členov špecializovaných čiat založených pre práce, ktoré na jednom stavenisku spravidla netrávajú dlhšie ako 70 pracovných dní (napr. nástreky a stierkové omietky z plastických látok, strojové omietanie, pretláčanie potrubia pod komunikáciami a objektmi).

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa vzťahujú aj na technicko-hospodárskych pracovníkov, ktorí na staveniskách riadia práce a pracovníkov uvedených v týchto odsekoch, prípadne sa na týchto prácach zúčastňujú.

(5) Pracovníkom vykonávajúcim práce uvedené v odseku 2 písm. a) až d) organizácia môže po prerokovaní s príslušnými odborovými orgánmi poskytnúť bezplatné ubytovanie, prípadne aj znížené odlučné vo výške 12 Kčs denne pri práci na stavenisku v obci ich pravidelného pracoviska alebo paušálnu náhradu výdavkov za stravovanie za podmienok, za ktorých sa poskytujú tieto náhrady podľa § 21 alebo 22.

§ 24

Náhrady vodičov a závozníkov organizácií stavebnej výroby

(1) Ak organizácia stavebnej výroby nepridelí prácu na stavenisku

- a) vodičovi osobného automobilu, patria mu pri vyslaní na pracovnú cestu náhrady podľa časti II vyhlášky,
- b) vodičovi ostatných cestných motorových vozidiel, závozníkovi a členovi posádky mechanizmov na motorových podvozkoch, patrí mu pri pracovnej ceste mimo obce pravidelného pracoviska a obce pobytu, ktorá nepresiahne jeden kalendárny deň, paušálne stravné vo výške 12 Kčs za každý kalendárny deň, prípadne aj náhrada vzniknutých cestovných výdavkov; organizácia určí

blížšie podmienky poskytovania paušálneho stravného. Pri vyslaní na viacdňovú pracovnú cestu patria týmto pracovníkom náhrady podľa časti II vyhlášky.

(2) Ak sa pracovník uvedený v predchádzajúcich odsekoch prideli na stavenisko, patrí mu za deň pracovnej cesty namiesto staveniskového odlučného a paušálnej náhrady výdavkov za stravovanie stravné alebo paušálne stravné, ak to je preňho výhodnejšie.

§ 25

Náhrada pri ostatných prácach

Pracovníkom, u ktorých častá zmena miesta výkonu práce vyplýva z osobitnej povahy povolania (pracovníkom v poľnohospodárstve, v lesnom a vodnom hospodárstve, geodetom, prevádzkovým pracovníkom ČSD a iným pracovníkom dopravy, členom lodných posádok, kominárom, doručovateľom a pod.), patria osobitné paušálne náhrady vo výške a za podmienok ustanovených príslušným ústredným orgánom po dohode s príslušným odborovým orgánom a Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, a ak ide o ústredný orgán republiky, aj po dohode s príslušným ministerstvom práce a sociálnych vecí republiky.

ČASŤ V

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 26

Náhrady v čase dovolenky a pri prekážkach v práci

(1) Ak pracovník trávi dovolenku alebo dni pracovného pokoja v obci prechodného pracoviska bezprostredne pred vyslaním na pracovnú cestu, začína sa pracovná cesta v obci prechodného pracoviska; náhrada cestovných výdavkov, stravné a náhrada za stratu času za cestu do obce prechodného pracoviska mu nepatria. Ak sa pracovník nevracia z obce prechodného pracoviska do obce pravidelného pracoviska alebo do obce pobytu, pretože nastupuje dovolenku, skončí sa pracovná cesta v obci prechodného pracoviska ukončením pracovného výkonu; náhrada cestovných výdavkov, stravné a náhrada za stratu času pri ceste z obce prechodného pracoviska do inej obce mu nepatria; obdobne sa postupuje, ak pracovník zostáva v obci prechodného pracoviska tráviť dni pracovného pokoja a po ich uplynutí nepokračuje v plnení pracovných úloh na tomto pracovisku.

(2) Ak pracovník v čase, keď poberá náhrady podľa tejto vyhlášky, nastúpi dovolenku na zotavenie, patrí mu v čase dovolenky iba náhrada výdavkov za ubytovanie, ak si ho z vážnych dôvodov i v tomto čase zachoval. Ak sa vracia do obce pravidelného pracoviska alebo pobytu, poskytne mu organizácia náhrady ako pri návšteve rodiny.

(3) Pracovníkovi poberajúcemu náhrady podľa tejto vyhlášky patria náhrady aj v čase, keď nepracuje pre prekážky v práci, ak má v tomto čase nárok na náhradu mzdy, prípadne pre prerušenie práce v dôsledku nepriaznivých poveternostných vplyvov, alebo i v čase, keď je hmotne zabezpečený podľa predpisov o nemocenskom poistení, pokiaľ je hospodárne alebo nevyhnutné, aby pracovník zostal mimo obce pobytu. Ak je pracovník v tomto čase v obci pobytu alebo v mieste (zariadení), v ktorom mu nevznikajú zvýšené výdavky za stravovanie, a pracovník, ktorý bol vyslaný na pracovnú cestu, aj v obci pravidelného pracoviska, patrí mu iba náhrada výdavkov za ubytovanie, ak si ho z vážnych dôvodov i v tomto čase zachoval. Náhradou výdavkov za ubytovanie sa rozumie nocľážné, časť odlučného určená na úhradu ubytovacích výdavkov, prípadne rozdiel medzi touto sumou a preukázaným výdavkom za ubytovanie. Pri prekážkach v práci poskytne náhrady podľa tejto vyhlášky organizácia, ktorá ich pracovníkovi poskytovala pred vznikom prekážky.

(4) Náhrady podľa tejto vyhlášky nepatria pracovníkovi za dni pracovného voľna, za ktoré mu nepatrí náhrada mzdy, s výnimkou dní, ktorých pracovný čas pracovník odpracoval, ani za dni, v ktorých neospravedlnene zameškal smenu alebo jej podstatnú časť. Ak zameškanie smeny bezprostredne nadväzuje na deň pracovného voľna alebo na deň pracovného pokoja alebo im predchádza, nepatria pracovníkovi náhrady ani za tieto dni.

§ 27

(1) Pracovníkovi, ktorý je v čase, keď poberá odlučné, vyslaný plniť pracovné úlohy do obce pobytu, poskytne organizácia za celé dni pobytu v tejto obci iba náhradu výdavkov za ubytovanie, ak si ho pracovník z vážnych dôvodov i v týchto dňoch zachoval. Za dni nastúpenia a ukončenia pracovnej cesty však pracovník dostane príslušné odlučné, náhrada cestovných výdavkov, náhradu za čas strávený na ceste, prípadne náhradu nevyhnutných vedľajších výdavkov.

(2) Ak pracovník pri pracovnej ceste je povolaný z obce prechodného pracoviska na pracovný výkon do obce pravidelného pracoviska alebo do obce pobytu, výška stravného sa nemení, ak pracovník v ten istý kalendárny deň nastúpi cestu do obce prechodného pracoviska; inak sa mu poskytne stravné podľa § 7 ods. 2 a 3; ostatné náhrady sa mu poskytnú obdobne podľa odseku 1.

§ 28

Náhrada cestovného za cesty na návštevu rodiny

(1) Ženatému pracovníkovi, ktorý poberá náhrady podľa tejto vyhlášky, poskytne organizácia každých 14 dní jeho odlúčenia od rodiny náhradu preukázaného cestovného (prípadne zľavneného cestovného) za dopravu verejným hromadným dopravným prostriedkom na návštevu jeho rodiny (bydliska) a späť s výnimkou lietadla a lôžkového a ležadlového vozňa. Slobodnému pracovníkovi poskytne organizácia túto náhradu raz za tri mesiace. Pri ceste vlakom sa uhradza cestovné za druhú vozňovú triedu osobného vlaku a pri vzdialenosti nad 100 km jedným smerom aj príplatok na rýchlik.

(2) Pokiaľ náhrada cestovného podľa odseku 1 neprekračuje súčet náhrad, ktoré by pracovník dostal (po znížení o náhradu za ubytovanie), keby zostal v obci pracoviska (ubytovania), nemusí výšku cestovného preukazovať. Náhrada do výšky tohto cestovného patrí pracovníkovi, aj keď na návštevu rodiny (bydliska) použije iný dopravný prostriedok.

(3) Organizácia pracovníkovi výnimočne poskytne náhrady podľa odseku 1 alebo 2 za ďalšie cesty na návštevu jeho rodiny (bydliska), ak cestu vyvolajú mimoriadne závažné preukázané dôvody (napr. úmrtie, vážne ochorenie rodinného príslušníka).

(4) Ak pracovníkovi pracovné alebo vážne osobné dôvody bránia, aby sám vykonal cestu na návštevu rodiny, a ak ho preto navštívi jeho rodinný príslušník, poskytne organizácia pracovníkovi za túto cestu rodinného príslušníka náhradu podľa odseku 1 alebo 2. V odôvodnených prípadoch môže organizácia poskytnúť náhrady preukázaného cestovného podľa odseku 1 aj za cestu druhého rodinného príslušníka.

(5) Pri návšteve rodiny (bydliska) poskytne organizácia stravné podľa § 7 alebo odlučné podľa § 13 a 22 za deň odchodu a deň návratu iba za podmienky, že pracovník v tieto dni odpracuje ustanovený pracovný čas. Ak pracovník odchádza alebo ak sa vracia v deň pracovného pokoja, stravné alebo odlučné mu nepatrí. Za celé dni návštevy rodiny (bydliska) sa pracovníkovi poskytne iba náhrada za ubytovanie v obci prechodného pracoviska.

(6) Organizácia môže pracovníkovi, ktorý sa vracia po skončení pracovného týždňa do obce pobytu, poskytnúť náhrady podľa odsekov 1, 2 a 5; tieto náhrady nesmú byť vyššie ako náhrady,

ktoré by pracovník dostal (po znížení o náhradu za ubytovanie), keby zostal v obci pracoviska (ubytovania).

§ 28a

Cudzincovi, ktorý je na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky hlásený na trvalý alebo prechodný pobyt [§ 2a písm. a)], môže organizácia poskytnúť náhradu cestovného za cesty na návštevu rodiny na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v rozsahu a za podmienok ustanovených § 28.

§ 29

Pracovníci postavení na roveň ženatým pracovníkom

Ženatému pracovníkovi (vydatej pracovníčke) je postavený na roveň osamelý pracovník (pracovníčka), ktorý žije a hospodári v spoločnej domácnosti aspoň s jedným rodinným príslušníkom, ktorému poskytuje zaopatrenie a ktorý je uznaný na účely dane zo mzdy za osobu vyživovanú pracovníkom. Za spoločnú domácnosť sa nepovažuje iba poskytovanie výživného.

§ 30

Rodinní príslušníci

Rodinnými príslušníkmi pracovníka sa na účely tejto vyhlášky rozumejú manželka (manžel), druh (družka), vlastné alebo nevlastné deti, deti zverené do pestúnskej starostlivosti, vlastní aj nevlastní rodičia, pestúni, osvojenci a osvojiteľia.

§ 31

Pracovník je povinný neodkladne oznámiť organizácii každú zmenu vo svojich osobných pomeroch, ktorá má vplyv na poskytovanie náhrad podľa tejto vyhlášky; na zmenu v osobných pomeroch sa prihliadne odo dňa, keď táto zmena nastala.

§ 32

Paušalovanie náhrad

(1) V záujme zjednodušenia účtovania a zhospodárnenia náhrad najmä u pracovníkov, ktorí pravidelne vykonávajú časté pracovné cesty do rovnakých miest alebo v určitom okruhu rôznych miest, sa môžu náhrady ustanovené touto vyhláškou určiť paušálnymi mesačnými alebo dennými sumami zodpovedajúcimi očakávanému priemernému zvýšeniu výdavkov pracovníka (§ 2 ods. 1).

(2) Okruh pracovníkov, druhy paušálnych náhrad a ich výšku určí organizácia po dohode s príslušnými odborovými orgánmi, pokiaľ tak neurobí príslušný nadriadený orgán po dohode s príslušnými odborovými orgánmi.

(3) Pri určení výšky paušálnych náhrad sa vychádza z predpokladaného počtu nevyhnutných ciest, pre ktoré sa paušálna náhrada určí, z predpokladaného času trvania ciest, zo spôsobu ubytovania a výšky nocľážneho, z predpokladaného spôsobu prekonania vzdialenosti, počtu prejdených kilometrov a výšky cestovného a zo sadziieb náhrad ustanovených touto vyhláškou; pri ceste peši a na bicykli mimo obce pravidelného pracoviska a obce pobytu sa použije ako náhrada za tieto úkony sadzba vo výške 0,40 Kčs za 1 km.

(4) Pri určení výšky paušálnej náhrady výdavkov za používanie miestnych hromadných dopravných prostriedkov vychádza organizácia z priemerných skutočných výdavkov v uplynulých 6 mesiacoch alebo z predpokladaného počtu pracovných ciest nevyhnutne potrebných na splnenie pracovných úloh, z výšky týchto cestovných výdavkov a z výšky ceny predplatného cestovného

lístku; vzhľadom na bežné výdavky pracovníka za cesty do práce a späť môže byť paušálna náhrada najviac 50% ceny predplatného cestovného lístku. Vyššiu paušálnu náhradu, najviac však v cene predplatného cestovného lístku, možno určiť iba v prípadoch, keď pracovník preukázateľne nepoužíva miestne hromadné dopravné prostriedky na cesty do práce a späť.

(5) Pri určení paušálnych náhrad mesačnými alebo dennými sumami je organizácia povinná určiť aj spôsob krátenia paušálnych súm za dni ospravedlnenej a neospravedlnenej neprítomnosti pracovníka v práci; pritom sa použije aj ustanovenie § 26 ods. 4.

§ 33

Preddavky

(1) Na náhrady podľa tejto vyhlášky poskytne organizácia pracovníkovi na jeho žiadosť primeraný zúčtovateľný preddavok.⁸⁾

(2) Vo vyúčtovaní sa musia uviesť a podľa potreby doložiť všetky okolnosti rozhodujúce pre poskytovanie náhrad. Pracovník, ktorý vyúčtovanie predkladá, zodpovedá za úplnosť a správnosť údajov vo vyúčtovaní.

§ 34

Cesty do práce

Organizácie nesmú pracovníkom uhrádzať výdavky za cesty do práce na pravidelnom pracovisku (§ 2 ods. 2) a späť s výnimkou prípadov upravených touto vyhláškou, prípadne iným osobitným predpisom. Pokiaľ tieto cesty organizácia výnimočne zabezpečuje vlastným dopravným prostriedkom alebo prostriedkom iných organizácií na svoje náklady, je povinná vyžadovať od pracovníkov náhradu skutočných dopravných nákladov, a ak sú vyššie ako cestovné verejným hromadným dopravným prostriedkom, vo výške tohto cestovného; toto ustanovenie sa nevzťahuje na pracovníkov uvedených v § 21 ods. 1 a na výnimky povolené príslušným ústredným orgánom po dohode s príslušným ministerstvom práce a sociálnych vecí a ministerstvom financií.

§ 34a

V súvislosti s voľbou a činnosťou orgánov samosprávy⁹⁾ štátnych podnikov, družstiev, spoločných podnikov a podnikov zahraničného obchodu podľa osobitných predpisov¹⁰⁾ a podnikov alebo hospodárskych zariadení spoločenských organizácií poskytne organizácia pracovníkom náhrady ako pri pracovných cestách.

§ 34b

Organizácia môže v rozsahu a za podmienok dohodnutých s príslušnými odborovými orgánmi znížiť výšku náhrad poskytovaných podľa tejto vyhlášky (§ 7, 13, 15, 17, 17a, 18, 18a, 21, 22, 23, 24 a 25), ak zabezpečí pracovníkom možnosť využívať výhody závodného stravovania, a to až o sumu predstavujúcu rozdiel medzi plnou a zníženou cenou.^{8a)}

§ 34c

(1) Výška sadzieb cestovných náhrad, uvedených v odseku 3, sa upraví od 1. apríla 1991 v rovnakom pomere, v akom sa zmenila úroveň cien verejného stravovania vo februári 1991 v porovnaní s úrovňou týchto cien v decembri 1990.

(2) V ďalších kalendárnych mesiacoch po apríli 1991 sa upraví sadzby cestovných náhrad uvedených v odseku 3, obdobne podľa odseku 1 vždy vtedy, ak rozdiel indexu cien verejného stravovania v niektorom kalendárnom mesiaci nasledujúcom po februári 1991 a tohto indexu v

kalendárnom mesiaci, podľa ktorého bola posledný raz upravená výška sadzieb cestovných náhrad, je aspoň 10. Upravené sadzby cestovných náhrad podľa prvej vety patria pracovníkom od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol uvedený rozdiel zistený.

(3) Úprava sadzieb cestovných náhrad podľa odseku 1 sa vzťahuje na

- a) stravné podľa § 7, 15 a § 24 ods. 1 písm. b) vyhlášky,
- b) odlučné podľa § 13 vyhlášky po odpočítaní sumy za ubytovanie vo výške 5 Kčs,
- c) paušálne náhrady výdavkov za stravovanie podľa § 21 vyhlášky,
- d) staveniskové odlučné podľa § 22 a znížené odlučné podľa § 23 ods. 5 vyhlášky,
- e) osobitné paušálne náhrady určené príslušným ústredným orgánom na základe § 25 vyhlášky.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa vzťahujú aj na organizácie so sídlom na území Slovenskej republiky, ktoré sú v pôsobnosti federálnych ústredných orgánov.

ČASŤ VI PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 35

Náhrady za čas pred 1. júnom 1984 sa spravujú doterajšími predpismi. Na skutočnosti rozhodujúce podľa tejto vyhlášky pre ďalšie poskytovanie náhrad alebo ich výšku sa prihliada, aj keď nastali pred týmto dňom s výnimkou § 17 ods. 1 vety za bodkočiarkou.

§ 36

(1) Príslušný ústredný orgán po prerokovaní s príslušnými odborovými orgánmi môže v jednotlivých odôvodnených prípadoch na odstránenie tvrdostí, ku ktorým by voči pracovníkovi došlo pri uplatnení tejto vyhlášky, výnimočne povoliť:

- a) poskytovanie odlučného a náhrad pri dennom návrate do obce pobytu na dlhší čas ako dva roky,
- b) poskytnutie náhrady za použitie lôžkového a ležadlového vozňa a lietadla pri cestách na návštevu rodiny a späť,
- c) predĺženie lehoty na zastavenie odlučného a náhrad pri dennom návrate do obce pobytu.
Prítom nemožno meniť ustanovené sadzby náhrad a ostatné podmienky.

(2) V iných prípadoch môže povoliť výnimku na odstránenie tvrdostí na návrh príslušného ústredného orgánu Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí po prerokovaní s príslušnými odborovými orgánmi, a ak ide o ústredný orgán republiky, na jeho návrh príslušné ministerstvo práce a sociálnych vecí republiky po prerokovaní s príslušnými odborovými orgánmi.

§ 37

(1) Zrušujú sa:

- a) vyhláška Štátnej komisie pre financie, ceny a mzdy č. 96/1967 Zb. o náhradách cestovných, sťahovacích a iných výdavkov,
- b) vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 91/1982 Zb., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Štátnej komisie pre financie, ceny a mzdy č. 96/1967 Zb. o náhradách cestovných, sťahovacích a iných výdavkov,

- c) smernice Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí zo 14. januára 1972 č. II/1126/72-7501 na vykonanie niektorých ustanovení vyhlášky č. 96/1967 Zb. o náhradách cestovných, sťahovacích a iných výdavkov (uver. pod č. 2/1972 Ú. v. ČSR, č. 1/1972 Ú. v. SSR),
- d) úprava Ministerstva stavebníctva č. 8 z 26. októbra 1967 o náhradách cestovných výdavkov pracovníkov stavebnej výroby (reg. v čiastke 10/1968 Zb.),
- e) úprava Ministerstva stavebníctva Českej socialistickej republiky č. 3 z 9. júna 1978, ktorou sa mení a dopĺňa úprava Ministerstva stavebníctva č. 8 z 26. októbra 1967 o náhradách cestovných výdavkov pracovníkov stavebnej výroby (reg. v čiastke 24/1978 Zb.),
- f) výnos ministerstva stavebníctví České socialistickej republiky č. 2 ze dne 5. června 1980, ktorým sa dopĺňuje výnos ministerstva stavebníctví č. 8 ze dne 26. října 1967, o náhradách cestovných výdajů pracovníků stavební výroby ve znění výnosu č. 3 ze dne 9. června 1978 (reg. v čiastke 30/1980 Zb.),
- g) výnos ministerstva stavebníctví České socialistickej republiky č. 9 ze dne 28. prosince 1981, ktorým sa mení a dopĺňuje výnos ministerstva stavebníctví č. 8 ze dne 26. října 1967, o náhradách cestovných výdajů pracovníků stavební výroby, ve znění výnosu č. 3 ze dne 9. června 1978 a výnosu č. 2 ze dne 5. června 1980 (reg. v čiastke 11/1982 Zb.),
- h) výnos ministerstva stavebníctví České socialistickej republiky a ministerstva stavebníctví Slovenské socialistickej republiky ze dne 30. srpna 1982 čj. 822/OLP-82, ktorým sa mení výnos ministerstva stavebníctví č. 8 ze dne 26. října 1967 o náhradách cestovných výdajů pracovníků stavební výroby (reg. v čiastke 3/1983 Zb.),
- i) úprava Ministerstva stavebníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 29 z 20. septembra 1978, ktorou sa mení a dopĺňa úprava Ministerstva stavebníctva č. 8 z 26. októbra 1967 o náhradách cestovných výdavkov pracovníkov stavebnej výroby,
- j) úprava Ministerstva stavebníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 17 z 15. mája 1980, ktorou sa dopĺňa úprava Ministerstva stavebníctva č. 8 z 26. októbra 1967 o náhradách cestovných výdavkov pracovníkov stavebnej výroby.

(2) Nedotknuté však zostávajú predpisy vydané na vykonanie § 20 vyhlášky č. 96/1967 Zb., ostatné osobitné predpisy o cestovných náhradách a opatrenia na odstránenie tvrdostí podľa § 30 vyhlášky č. 96/1967 Zb., pokiaľ nie sú v rozpore s § 36 ods. 1 tejto vyhlášky.

§ 38

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júnom 1984.

Čl. III

(1) Výšku sadzieb cestovných náhrad uvedených v § 34c ods. 3 písm. a) až d) vyhlášky a odlučného podľa § 2 ods. 1 písm. b) výnosu určuje Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Postup ministerstva podľa prvej vety vychádza z údajov o priemernej výške cien jedál a nealkoholických nápojov v zariadeniach verejného stravovania zaradených do III. cenovej skupiny na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v jednotlivých kalendárnych mesiacoch, uvedených Federálnym štatistickým úradom v Súhrnnej informácii o vývoji cenových indexov spotrebiteľskej a výrobnjej sféry; úpravu výšky sadzieb cestovných náhrad uvedených v § 34c ods. 3 písm. e) vyhlášky vykoná podľa indexu rozhodujúceho pre túto úpravu organizácia, ktorá svojim pracovníkom tieto cestovné náhrady poskytuje.

(2) Cestovné náhrady podľa vyhlášky a odlučné podľa výnosu sa zaokrúhľujú na celé koruny do výšky 50 halierov smerom dolu a od 50 halierov včítane smerom hore.

Čl. IV

Upravené sadzby cestovných náhrad podľa čl. I a upravené sadzby odlučného podľa čl. II sa poskytujú pracovníkom najskôr od 1. apríla 1991.

Minister:

Ing. M. Boďa v. r.

- 1) § 3 a 4 zákona č. 135/1982 Zb. o hlásení a evidencii pobytu občanov; podľa záznamu v občianskom preukaze.
- 2) § 3 vyhlášky Federálneho štatistického úradu a Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 120/1979 Zb. o priestorovej identifikácii informácií.
- 2a) § 10 a 11 vyhlášky Ministerstva vnútra č. 69/1965 Zb., ktorou sa vydávajú podrobnejšie predpisy o pobyte cudzincov na území Československej socialistickej republiky.
- 3) Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 57/1979 Zb. o náhradách za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách v znení vyhlášky č. 2/1984 Zb.
- 4) Smernice Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí z 10. 8. 1979 č. 10/1979 Ú. v. ČSR a č. 6/1979 Ú. v. SSR o odmieňaní pracovníkov, ktorí v súvislosti s výkonom povolania vedú služobné cestné motorové vozidlá (reg. v čiastke 25/1979 Zb.).
- 5) § 232 a nasl. Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 5b) § 38 ods. 5 Zákonníka práce.
- 6) Smernice Ministerstva zdravotníctva Českej socialistickej republiky - hlavného hygienika ČSR č. 47/1978 o hygienických požiadavkách na zriaďovanie a prevádzku hromadných ubytovní (reg. v čiastke 3/1978 Zb.).
Úprava Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky - hlavného hygienika SSR č. Z-3480/1977-B/3-04 o hygienických požiadavkách na zriaďovanie a prevádzku hromadných ubytovní (reg. v čiastke 17/1978 Zb.).
- 6a) Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 82/1988 Zb., ktorou sa upravuje uvoľňovanie, umiestňovanie a hmotné zabezpečenie pracovníkov v súvislosti s prestavbou národného hospodárstva a ústredných orgánov
- 7) Jednotné metodické pokyny pre vypracovanie návrhu päťročného plánu na roky 1981-1985 a návrhu vykonávacieho plánu na rok 1981 - ŠPK č. 70200/80, FMF č. III/715/80 príloha I oddiel II časť 12 - plán stavebníctva (reg. v čiastke 18/1980 Zb.).
- 8) Vyhláška predsedu Štátnej banky československej a Federálneho ministerstva financií č. 118/1972 Zb. o pokladničných operáciách v socialistických organizáciách v znení vyhlášok č. 10/1978 Zb. a č. 91/1980 Zb.
- 8a) § 7 ods. 1 a 2 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 137/1989 Zb. o závodnom stravovaní.
- 9) Písm. l) prílohy vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 236/1988 Zb. o iných úkonoch vo všeobecnom záujme.
- 10) Zákon č. 42/1980 Zb. o hospodárskych stykoch so zahraničím v znení zákona č. 102/1988 Zb. (úplné znenie č. 184/1988 Zb.). Zákon č. 88/1988 Zb. o štátnom podniku.
Zákon č. 90/1988 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve.
Zákon č. 94/1988 Zb. o bytovom, spotrebnom a výrobnom družstevníctve.

